

Päästeamet

Varajase hoiatuse süsteemi teavitusejuhised ohtlikele ja suurõnnetuse ohuga ettevõtetele

Juhend on koostatud koostöös agentuuriga (PR Strategies OÜ)

Sisukord

OHUTEAVITUSE KLASSID	2
Punane ohuklass.....	7
Punane ohuklass – A grupp	7
Punane ohuklass – B grupp	9
Oranž ohuklass	11
Kollane ohuklass	13
Roheline ohuklass.....	15

OHUTEAVITUSE KLASSID *

	Ohualas alla 15 inimese	Ohualas üle 15 inimese
<p>Kohene oht elule – näiteks mürgised gaasid/ained, ammoniumnitraadi plahvatus oht</p> <p>Vajalik kohene teavitamine</p>	<p>Punane klass B</p> <ul style="list-style-type: none"> Sireeni (ettevõtte ja/või riiklik**) kasutamine üldjuhul kohustuslik ohtlikus, väga ohtlikus ja eriti ohtlikus alas – erisused lubatud, kui muul moel teavitamine võimalik loetud minutite jooksul Ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni 	<p>Punane klass A</p> <ul style="list-style-type: none"> Sireeni (ettevõtte ja/või riiklik**) kasutamine kohustuslik ohtlikus, väga ohtlikus ja eriti ohtlikus alas Ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni
<p>Kohene oht tervisele, eskaleerudes oht elule – näiteks põleng või plahvatus oht, tuleohtlike ainete leke ning on oht süttimiseks/plahvatusseks</p> <p>Vajalik teavitamine 30 min jooksul</p>	<p>Kollane klass***</p> <ul style="list-style-type: none"> Telefonikõned, sms-id elanikele/töötajatele (kontaktandmed peavad olema olema), teavitus ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga eriti ja väga ohtliku ala elanikele ja ettevõtetele Ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni 	<p>Oranž klass</p> <ul style="list-style-type: none"> Sireen (ettevõtte ja/või riiklik**) või selle puudumisel teavitus ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga eriti ja väga ohtliku ala elanikele ja ettevõtetele Ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni
<p>Oluline häiring, pikema aja jooksul võib kahjustada tervist – näiteks ainete leke ning oht süttimiseks puudub, põlengust tekkiv suits</p>	<p>Roheline klass</p> <ul style="list-style-type: none"> Ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni 	

*Kui ohualas ohustatud isikud ja ettevõtted puuduvad, st ohuala jääb ettevõtte territooriumile, siis ohuteavituse klassi ei ole.

**Ettevõtete ohuolukordades riikliku sireeni käivitamise täpne protsess on hetkel väljatöötamisel.

***Juhul, kui ettevõttel on kasutusel ohuala kattev sireen, loetakse selle käivitamisega esmase ohuteavituse kohustus täidetuks.

Ettevõtted peavad tagama, et ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis mõju piirkonda jäävate isikute teavitamise peatükis:

- On lisatud ohuala kaart (koos mõõtkavaga) ning ohualasse jäävate inimeste ligikaudne arv. Ohualad on määratletud riskianalüüsi põhjal.
Selgitus: Võib olla välja toodud ka mujal peatükis, näiteks ettevõtte kirjeldus.
- Sisalduvad ohualasse jäävate kortermajade ja eramute aadressid.
Selgitus: Suurte ohualade ning tiheasustuse korral tuleb välja tuua vähemalt eriti ohtlikku ja väga ohtliku ohualasse jäävad objektid.
- On välja toodud kõikide ohualas asuvate ettevõtete, esmajärjekorras ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete nimed ja kontaktandmed. Soovitav on lisada juurde ka info, kui ettevõtte võib põhjustada dominoefekti nimekirjas olevatele ohtlikule ja suurõnnetuse ohuga ettevõttele.
- On määratletud, milliste sündmuste korral on vajalik ohustatud isikuid ja ettevõtteid teavitada, sh määratletud on teavitamise viis (varajase hoiatuse süsteem). Erinevate stsenaariumite korral võib kasutada erinevaid teavituse viise, kuid peab lähtuma ohuteavituse klassidest.
Selgitus: Välja tuleb tuua need õnnetused, mille mõjud ulatuvad ettevõtte territooriumilt väljapoole ning mõjutavad piirkonda jäävaid ohustatud isikuid ja/või ettevõtteid. Nende õnnetuste korral, mis on ettevõtte sisesed ja/või ohualas puuduvad ohustatud isikud ja/või ettevõtted, pole vaja teha mõju piirkonda jäävate isikute teavitamist. Kui aga ohustatav objekt jääb ohualale/ettevõttele väga lähedale, on siiski soovitatav teha ka teavitamine.
- On paika pandud, kes töötajatest vastutab/vastutavad õnnetusjuhtumi korral ohustatud isikute ja ettevõtete teavitamise või teavitamise korraldamise (näiteks sireeni käivitamise, sms-teavituse saatmise) eest ning tagatud, et need töötajad oskavad kõnealuseid tegevusi ellu viia. Sealjuures ei ole ühe inimese hooleks jäetud ebamõistlikus mahus tegevusi.
- On kirjeldatud varajase hoiatuse süsteemi, sh mil viisil toimub ohustatud isikute teavitamine: sireen, sms-teavitus, telefonikõne, ukse-uksele ja/või valjuhääldiga teavitus (ettevõtte enda töötajad ja/või turvafirma), ligipääsu piiramine sündmuskohale kuni päästemeeskonna saabumiseni ning ka kombineeritud lahendus (näiteks mõningatel juhtudel on vajalik teostada ohustatud isikute ja ettevõtete teavitamine telefoni teel, kuid vajalik on ka ligipääsu piiramine).
- Juhul, kui ettevõttes on kasutusel sireen, siis on vajalik täiendavalt tuua välja:
 - Kelle poolt toimub sireeni käivitamine?
 - Mis tüüpi sireen on kasutusel ja kus see asub?
 - Millised sireeni helid on kasutusel (häire, testimine, lõpetamine)? Kirjeldada helisid.
 - Kuidas toimub sireeni käivitamine (kus asub käivitamise nupp, kas on dubleeritud, kas sireeni käivitamiseks on vaja nuppu all hoida või piisab ühest nupuvajutusest, kas kasutusel on erinevate helide jaoks mitu nuppu jne)?
 - Kas sireeni töösükliid on automaatsed või tuleb need uuesti käivitada?
 - Mis sagedusega ja kelle poolt toimuvad sireeni hooldused?

- Kas ja kuidas on tagatud sireenide toimepidevus elektrikatkestuse korral?
- Juhul, kui ettevõttes on kasutusel sms-teavituse ja/või telefonikõne, siis on vajalik täiendavalt tuua välja:
 - Kelle poolt toimub sms-teavituse ja/või telefonikõnede tegemine?
 - Kas sms-teavituse viiakse läbi mass-sms teenuse abil või käsitsi?
 - Kuidas ja millise sagedusega toimub sms-teavituse teenuse ja/või telefonikõne testimine?
 - Milline on ohuteavituse ja käitumisjuhiste sõnum?
- Juhul, kui ettevõttes on kasutusel ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavituse, siis on vajalik täiendavalt tuua välja:
 - Kes viivad läbi ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitust (kas ettevõtte enda koolitatud töötajad või on ebapiisava tööjõu korral sõlmitud leping ka turvafirmaga)?
 - Kas teavituse korraldamise eest vastutavatel isikutel on selleks vajalik varustus (näiteks ruupor)?
 - Kui palju ettevõtte töötajaid ja/või turvafirma töötajaid on vaja, et viia läbi vajalik ulatuses ja õigeaegselt ükselt-uksele või valjuhäälditeavituse?
 - Juhul, kui ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitusse on kaasatud ettevõtte enda töötajad, siis tuua välja, kes need isikud on (vähemalt ametinimetuse täpsusega).
 - Juhul, kui ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitusse on kaasatud turvafirma, siis märkida see ning määratleda, millal, kelle poolt ning kuidas (häirekella, turvanupu või telefoni teel) partnerit juhtumist teavitatakse.
- On läbi mõeldud iga ohustsenaariumi puhul juhised ohualas (hoones, autos, õues) viibivatele inimestele. Soovituslikud üldised juhised on leitavad ka: <https://www.olevalmis.ee/et/juhis/keemiaonnetus>.
- On välja toodud abinõud, mis on ettevõttes tarvitusele võetud ohustatud isikute ja ettevõtete ohtude vähendamiseks (nt käitumisjuhiste järgimine ja õigeaegne reageerimine, seadmete regulaarne kontroll ja hooldus, töötajate koolitamine, infovoldikute koostamine ja jagamine jne). Siin ei pea välja tooma ettevõttes olevaid ennetus- ja leevendusmeetmeid, sh ressursse.
- A- ja B-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtetel on koostatud infovoldik, mis sisaldab ennetavat teavet ohtudest ja juhiseid õnnetuse korral käitumise kohta. Infovoldikut on ajakohastatud vähemalt viimase kolme aasta jooksul ning ajakohane infovoldik on tehtud avalikuks ka piirkonna elanikele/asutustele. Samuti on soovitatav koostada infovoldik ka nende ettevõtete kohta, millest lähtuvalt suurõnnetuse tagajärjed võivad põhjustada ohtu elanikkonnale ja/või suurt keskkonnakahju (näiteks ettevõtte käitleb ammoniaaki või ammooniumnitraati).

Soovitused:

- Ettevõtte sireen on võimalusel seadistatud selliselt, et selle käivitumisel suundub automaatne teavitus nii turvateenuse osutajale kui ka Häirekeskusele.
- Ettevõtte suhtub erilise hoolega selliste ohualas asuvate asutuste eelteavitusse, kus viibib palju lapsi, eakaid, piiratud liikumisega inimesi (koolid, lasteaiad, hooldekodud) ning korraldab hädaolukorra lahendamise plaani katsetamiseks, sh ohuteavituse harjutamiseks ühisõppuseid.
- Hädaolukorra lahendamise plaanis sisaldub personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord vastavalt ülesannetele, mida personal peab täitma. Ettevõtte töötajad on läbi töötanud hädaolukorra lahendamise plaani ning nad on koolituste käigus harjutanud erinevate ohustsenaariumide korral käitumist, sh evakuitsiooni korraldamist ettevõtte territooriumilt ning ohuteavitust ohustatud isikutele ja ettevõtetele.
- Ettevõtted, kelle vedelgaasipaigaldis asub teise ettevõtte territooriumil (näiteks tööstusettevõtte territooriumil on gaasimahuti), peavad tagama, et territooriumi omanik ja seal töötavad ning igapäevaselt viibivate inimeste (töötajate, laste, vanurite, patsientide vmt) eest vastutavad inimesed on teadlikud paigaldisega kaasnevatest ohtudest, nad teadvustavad vajadust probleemidest koheselt käitajat teavitada ning neid on instrueeritud, kuidas käituda ohu korral.

Ettevõtted peavad tagama, et ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani teistes peatükkides on välja toodud:

- Päästetöö algamise ja koordineerimise ning Päästeameti, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) ja kohaliku omavalitsuse üksusega sidepidamise eest vastutava isiku nimi või ametikoht ja kontaktandmed (sh mõelda ka asendusliikmete peale). Sealjuures ei ole ühe inimese hooleks jäetud ebamõistlikus mahus tegevusi. Lisaks jälgida, et erinevates peatükkides ei oleks erisusi vastutavate isikute ja nende ülesannete osas.
- Ülevaade ja kirjeldus rakendatavatest meetmetest mis tahes võimaliku ja suurõnnetuse käivitumise seisukohalt olulise olukorra või sündmuse kontrollimiseks ja tagajärgede piiramiseks. Ülevaade sisaldab ka kasutuses kaitsevahendite ja ressursside loetelu. Sh antud ülevaatest ja kirjeldusest peab selguma (seotud mõju piirkonda jäävate isikute teavitamisega):
 - Millal ja kelle poolt toimub vastutavate isikute, territooriumil olevate isikute (enda töötajad/alltöövõtjad/küllastajad/naaberhoone) teavitamine?
 - Milliste sündmuste korral on vajalik ohustatud isikute, ettevõtete ja ametkondade teavitamine, sh mis hetkel ja kelle poolt?
 - Juhul, kui ohuolukorra lahendamise on kaasatud turvafirma, on hädaolukorra lahendamise plaanis ära määratletud, millal ja kuidas (häirekella, turvanupu või telefoni teel) partnerit juhtumist teavitatakse.
- Asjaomaste asutuste (kohalik omavalitsus, TTJA jt) kontaktandmed.
- On kindlaks määratud teave, mis peab õnnetusteates sisalduma, ning edasine üksikasjalik teabevahetuse korraldus päästekorraldajatega niipea, kui teave on kättesaadav:

- helistaja andmed;
- aadress (asukoht);
- andmed ettevõtte kohta (nimi ja ohtlikkuse kategooria);
- olukorra iseloomustus (kus toimus õnnetus, mitme korruseline ja mis hoone/rajatis, millised kemikaalid, millest võis sündmus alguse saada, õnnetuse ulatus jne), sh võimalikud lähenemisteed;
- andmed kannatanute ja ohvrite kohta;
- kahjustused, sh inimesi, keskkonda, vara ohustavad tegurid;
- edasised võimalikud olukorra arengud;
- töös olevad protsessid;
- kasutusele võetud abinõud;
- kasutatud jõud ja ressursid;
- abivajaduse määra;
- juhtiv töötaja kohapeal.

Esmase ohuteavituse juhendid

Punane ohuklass

Punane ohuklass kehtib juhul, kui olukord vastab vähemalt ühele allolevale kriteeriumile:

- **kohene oht** ohualas viibivate inimeste elule ja tervisele
- teavituse viibimine võib kaasa tuua **ohvrite/kannatanute arvu suurenemise**

Esmane ohuteavitus tuleb korraldada viivitamatult – sireeni olemasolu enamikel juhtudel kohustuslik

Näited:

- mürgiste gaaside/ainete leke
- ammooniumnitraadi plahvatuse oht

Punane ohuklass jaotatakse kaheks grupiks järgnevalt:

- **Punane klass A - ohualas elab/viibib üle 15 inimese** – sireeni kasutamine on kohustuslik
- **Punane klass B - ohualas elab/viibib alla 15 inimese** – kõikide kontaktandmete olemasolu korral on lubatud ohuteavitus sms-teenuse ja turvapatrulli abil, telefoni teel teavitamine on aktsepteeritav lahendus, kui ohust on vaja teavitada kuni viit kontakti

PUNANE OHUKLASS – A GRÜPP KOHENE OHT ELULE JA TERVISELE, OHUALAS ÜLE 15 INIMESE (ETTEVÕTTEL PEAB OLEMA OHUALA KATTEV SIREEN)	
ETTEVÕTTE TEGEVUSED:	ETTEVÕTE PEAB TAGAMA, ET:
1. Kaardistada olukord, et veenduda, kas ettevõttel on võimalik juhtum omade jõududega lahendada. Kui see ei ole võimalik, alustada teavitustegevustega.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte töötajad on kursis ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaaniga ning neid on koolitatud piisavalt, et nad oskaksid õnnetuse korral riske hinnata.
2. Käivitada ettevõtte sireen.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõttel on toimiv sireen, mis katab ohuala. Selle toimimist ja ulatust on testitud.• Kohalikud elanikud, ettevõtted ja asutused omavad ajakohast infot selle kohta, kuidas käituda, kui kostub sireen või laekub muul moel esmane ohuteavitus.• Töötajad teavad, kuidas käituda, kui kostub sireen.
3. Kõne häirekeskusesse, ülevaade olukorrast ja sellest, et ettevõtte käivitas oma territooriumil asuva sireeni. Kui ettevõtte asub riikliku sireenivõrgustiku alas, siis informeerida sellest häirekeskust. Anda kõne	<ul style="list-style-type: none">• Kui ettevõtte ei oma toimivat või ohuala katvat sireeni, aga asub riikliku sireenivõrgu alas, on ettevõtte:

<p>käigus ülevaade sammudest, mida ettevõtte on teinud ja plaanib teha nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - teadlik riikliku sireeni käivitamise protseduurist ja suudab korraldada esmast ohuteavitust riikliku sireeni käivitumiseni; - arutanud riikliku sireeni toimimise põhimõtted ja ulatuse läbi Päästeameti ja Häirekeskusega ning sõlminud eelkokkulepped, mis võimaldavad päästetööde juhil anda õnnetuse järel korraldus riikliku sireeni käivitamiseks.
<p>4. Teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjaomaseid asutusi vastavalt hädaolukorra lahendamise plaanile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hädaolukorra lahendamise plaanis sisalduvad kõikide asjaomaste asutuste esindajate kontaktandmed ning neid uuendatakse regulaarselt.
<p>5. Piirata ettevõtte ümbruses ligipääsu kuni päästemeeskonna kohalejõudmiseni (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist), juhatada päästemeeskond sündmuskohale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et piirata õnnetuse korral ohutult ligipääsu sündmuskohale. • Juhul, kui selleks vajalikku tööjõudu ei ole, on ettevõttel kehtiv leping näiteks turvafirmaga, kes: <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ettevõtte territooriumi ning oskab juhatada kohale saabuvat päästemeeskonda õnnetuse toimumispaigani; - teab, kui suurt hulka patrulle tuleb iga ohustsenaariumi korral kaasata; - on instrueeritud piirama ligipääsu sündmuskohale ilma, et see nende elu või tervist ohtu seaks; - on varustatud käitumisjuhistega sõnumitega, mida inimestele sündmuskohta piirates edastada; - on varustatud õnnetusjuhtumi korral tegutsemiseks sobilike isikukaitsevahenditega ning oskavad neid kasutada.
<p>6. Doominoefektiga ettevõtte korral teavitada telefonikõne või mass-sms teel teisi ohtlikke või suurõnnetuse ohuga ettevõtteid – ülevaade toimunust, ohuala ulatusest, võimalikest tagajärgedest ja evakuatsiooni vajadusest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käitise läheduses asuvad ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted on töötanud ühiselt läbi mõlema ettevõtte ohustsenaariumid ning kaardistanud ohuala ja vajalikud tegevused teise ettevõtte õnnetuse korral. Piirkonnas asuvad mõjutatud ettevõtted teavad, et käivitavad vajadusel oma esmase ohuteavituse, sh teevad koostööd avalikkuse teavitamisel. • Mass-sms korral on ettevõtte testinud ohuteavituse sõnumite edastamise lahendust ning valmistanud igaks ohustsenaariumiks ette ohuteavituse ja käitumisjuhistega sõnumid.
<p>7. Korraldada täiendavat elanike teavitust vastavalt päästetööde juhi korraldustele kuni reageeriv asutus teavituse üle võtab.</p>	
<p>TOETAV MEEDE: Avaldada teave ja esmased käitumisjuhised piirkonna elanikele / seal viibivatele inimestele omakanalites (vastavalt päästetööde juhi korraldustele) 30 minuti jooksul.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on võimekus (kindlaksmääratud protseduurid, ligipääs kanali halduskeskkondadele) postitada kiirelt omakanalitesse (koduleht, sotsiaalmeedia) ohuteavitust puudutavat infot, kooskõlastades see vajadusel päästetööde juhiga.

PUNANE OHUKLASS – B GRUPP

KOHENE OHT ELULE JA TERVISELE, OHUALAS ALLA 15 INIMESE (ETTEVÕTTEL PEAB OLEMA OHUALA KATTEV SIREEN, KUID LUBATUD ON ERISUSED)

ETTEVÕTTE TEGEVUSED:	ETTEVÕTE PEAB TAGAMA, ET:
1. Kaardistada olukord, et veenduda, kas ettevõttel on võimalik juhtum omade jõududega lahendada. Kui see ei ole võimalik, alustada teavitustegevustega.	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte töötajad on kursis ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaaniga ning neid on koolitatud piisavalt, et nad oskaksid õnnetuse korral riske hinnata.
2. Juhul, kui ettevõttel on olemas töötav ja ohuala kattev sireen, siis käivitada see. Sireeni käivitamisega loetakse elanikkonna esmase ohuteavituse kohustus täidetuks ning elanikkonna täiendav informeerimine telefonikõnede, sms-ide või ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavituse abil ei ole vajalik.	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on veendunud, et sireen katab ohuala. Selle toimimist ja ulatust on testitud. • Kohalikud elanikud, ettevõtted ja asutused omavad ajakohast infot selle kohta, kuidas käituda, kui kostub sireen või laekub muul moel esmane ohuteavitus. • Töötajad teavad, kuidas käituda, kui kostub sireen.
3. Juhul, kui ettevõttel puudub toimiv või ohuala kattev sireen, korraldada viivitamatult ohualas elavate/töötavate inimeste sms-teavitus. Telefoni teel teavitamine on aktsepteeritav lahendus, kui ohust on vaja teavitada kuni viit kontakti.	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on olemas ohualasse jäävate kortermajades ja eramutes elavate inimeste ning ettevõtete, asutuste telefoninumbrid. Neid hankides on selgitatud, et kontaktandmete kogumise eesmärk on teavitamine potentsiaalselt eluohtlikus olukorras. • Ettevõttel on võimalus saata mass-sms teenusega teavitus kõikidele ohualas elavatele inimestele ja seal tegutsevatele ettevõtetele. Seda teenust on eelnevalt testitud.
4. Kui ettevõttel puudub sireeni kasutamisel võimalus, kõikidele ohualas elavatele/töötavatele inimestele ei ole võimalik saata sms-i või ohualasse jääb telefoni teel teavitamiseks liiga palju inimesi (rohkem kui viis kontakti), siis teostada võimalusel (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist) ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitust.	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on valmistanud ette ohuteavituse ja käitumisjuhustega sõnumid, mida edastada elanikele sms-teavituse või telefoni teel. • Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et korraldada vajadusel eriti ja väga ohtliku ala elanikele ükselt-uksele teavitust. Piisava tööjõu puudumisel kasutatakse selleks näiteks turvapartnerit (vt punkt 7).
5. Paralleelselt ohuala elanike esmase ohuteavitusega teha kõne häirekeskusesse, anda ülevaade olukorrast ja sellest, et ettevõtte käivitas oma territooriumil asuva sireeni. Kui ettevõtte asub riikliku sireenivõrgustiku alas, siis informeerida sellest häirekeskust. Anda kõne käigus ülevaade sammudest, mida ettevõtte on teinud ja plaanib teha nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel.	<ul style="list-style-type: none"> • Kui ettevõtte ei oma toimivat või ohuala katvat sireeni, aga asub riikliku sireenivõrgu alas, on ettevõtte: <ul style="list-style-type: none"> - teadlik riikliku sireeni käivitamise protseduurist ja suudab korraldada esmast ohuteavitust riikliku sireeni käivitumiseni; - arutanud riikliku sireeni toimimise põhimõtted ja ulatuse läbi Päästeameti ja Häirekeskusega ning sõlminud eelkokkulepped, mis võimaldavad päästetööde juhul anda õnnetuse järel korraldus riikliku sireeni käivitamiseks.
6. Teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjaomaseid asutusi vastavalt hädaolukorra lahendamise plaanile.	<ul style="list-style-type: none"> • Hädaolukorra lahendamise plaanis sisalduvad kõikide asjaomaste asutuste esindajate kontaktandmed ning neid uuendatakse regulaarselt.
7. Piirata ettevõtte ümbruses ligipääsu kuni päästemeeskonna kohalejõudmiseni (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist), juhatada päästemeeskond sündmuskohale.	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et piirata õnnetuse korral ohutult ligipääsu sündmuskohale. • Juhul, kui selleks vajalikku tööjõudu ei ole, on ettevõttel kehtiv leping näiteks turvafirmaga, kes: <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ettevõtte territooriumi ning oskab juhatada kohale saabuvat päästemeeskonda õnnetuse toimumispäigani;

	<ul style="list-style-type: none"> - teab, kui suurt hulka patrulle tuleb iga ohustsenaariumi korral kaasata; - on varustatud eriti ja väga ohtliku ala elanike ja ettevõtete aadressidega; - on instrueeritud piirama ligipääsu sündmuskohale ja korraldama elanike ükselt-uksele teavitust ilma, et see nende elu või tervist ohtu seaks; - on varustatud käitumisjuhustega sõnumitega, mida inimestele sündmuskohta piirates ning ükselt-uksele või valjuhääldiga teavitust korraldades edastada; - on varustatud õnnetusjuhtumi korral tegutsemiseks sobilike isikukaitsevahenditega ning oskavad neid kasutada.
<p>8. Doominoefektiga ettevõtte korral teavitada telefonikõne või mass-sms teel teisi ohtlikke või suurõnnetuse ohuga ettevõtteid – ülevaade toimunust, ohuala ulatusest, võimalikest tagajärgedest ja evakuatsiooni vajadusest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käitise läheduses asuvad ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted on töötanud ühiselt läbi mõlema ettevõtte ohustsenaariumid ning kaardistanud ohuala ja vajalikud tegevused teise ettevõtte õnnetuse korral. Piirkonnas asuvad mõjutatud ettevõtted teavad, et käivitavad vajadusel oma esmase ohuteavituse, sh teevad koostööd avalikkuse teavitamisel. • Mass-sms korral on ettevõtte testinud ohuteavituse sõnumite edastamise lahendust ning valmistanud igaks ohustsenaariumiks ette ohuteavituse ja käitumisjuhustega sõnumid.
<p>9. Korraldada töötajate evakuatsiooni ja täiendavat elanike teavitust vastavalt päästetööde juhi korraldustele kuni reageeriv asutus teavituse üle võtab.</p>	
<p>TOETAV MEEDE: Avaldada teave ja esmased käitumisjuhised piirkonna elanikele / seal viibivatele inimestele omakanalites (vastavalt päästetööde juhi korraldustele) 30 minuti jooksul.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on võimekus (kindlaksmääratud protseduurid, ligipääs kanali halduskeskkondadele) postitada kiirelt omakanalitesse (koduleht, sotsiaalmeedia) ohuteavitust puudutavat infot, kooskõlastades see vajadusel päästetööde juhiga.

Oranž ohuklass

Oranž klass kehtib juhul, kui olukord vastab vähemalt ühele allolevale kriteeriumile:

- **kohene oht** tervisele piirkonnas, kus ohualas viibib **üle 15 inimese**
- olukorra **eskaleerudes võib tekkida oht** ohualas viibivate inimeste **elule ja tervisele**

Esmane ohuteavitus tuleb korraldada 30 minuti jooksul – tungivalt soovitatav kasutada sireeni.

Ettevõtted, kellel puudub sireen ja kes ei asu riikliku sireenivõrgustiku alas, peavad tagama võimekuse korraldada esmast ohuteavitust ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga eriti ja väga ohtliku ala elanikele ja ettevõtetele.

Näited:

- põleng või plahvatuse oht
- tuleohtlike ainete leke ning oht süttimiseks/plahvatuseks

ORANŽ OHUKLASS	
KOHENE OHT TERVISELE VÕI ESKALEERUDES POTENTSIAALNE OHT ELULE PIIRKONNAS, KUS VIIBIB ÜLE 15 INIMESE	
ETTEVÕTTE TEGEVUSED:	ETTEVÕTE PEAB TAGAMA, ET:
1. Kaardistada olukord, et veenduda, kas ettevõttel on võimalik juhtum omade jõududega lahendada. Kui see ei ole võimalik, alustada teavitustegevustega.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte töötajad on kursis ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaaniga ning neid on koolitatud piisavalt, et nad oskaksid õnnetuse korral riske hinnata.
2. Juhul, kui ettevõttel on olemas töötav ja ohuala kattev sireen, siis käivitada sireen. Sireeni käivitamisega loetakse elanikkonna esmase ohuteavituse kohustus täidetuks ning elanikkonna täiendav informeerimine ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavituse abil ei ole vajalik.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte on veendunud, et sireen katab ohuala. Selle toimimist ja ulatust on testitud.• Kohalikele elanikele/asutustele on antud ajakohast infot selle kohta, kuidas käituda, kui kostub sireen või laekub muul moel esmane ohuteavitus.• Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et korraldada vajadusel eriti ja väga ohtliku ala elanikele ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitust. Piisava tööjõu puudumisel kasutatakse selleks näiteks turvapartnerit (vt punkt 6).
3. Juhul, kui ettevõttel puudub võimalus korraldada teavitust oma või riikliku sireeni abil, korraldada ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitust eriti ja väga ohtliku ala elanikele ja ettevõtetele.	
4. Paralleelselt ohuala elanike esmase ohuteavitusega teha kõne häirekeskusesse, ülevaade olukorrast ja sellest, et ettevõtte käivitas oma territooriumil asuva sireeni. Juhul kui ettevõttel puudub ohuala kattev sireen, kuid asub riikliku sireenivõrgustiku alas, siis informeerida sellest häirekeskust. Anda kõne käigus ülevaade sammudest, mida ettevõtte on teinud ja plaanib teha nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel.	<ul style="list-style-type: none">• Kui ettevõtte ei oma toimivat või ohuala katvat sireeni, aga asub riikliku sireenivõrgu alas, on ettevõtte:<ul style="list-style-type: none">- teadlik riikliku sireeni käivitamise protseduurist ja suudab korraldada esmast ohuteavitust riikliku sireeni käivitumiseni;- arutanud riikliku sireeni toimimise põhimõtted ja ulatuse läbi Päästeameti ja Häirekeskusega ning sõlminud eelkokkulepped, mis võimaldavad päästetööde juhul anda õnnetuse järel korraldus riikliku sireeni käivitamiseks.

<p>5. Teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjaomaseid asutusi vastavalt hädaolukorra lahendamise plaanile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hädaolukorra lahendamise plaanis sisalduvad kõikide asjaomaste asutuste esindajate kontaktandmed ning neid uuendatakse regulaarselt.
<p>6. Piirata ettevõtte ümbruses ligipääsu kuni päästemeeskonna kohalejõudmiseni (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist), juhatada päästemeeskond sündmuskohale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et piirata õnnetuse korral ohutult ligipääsu sündmuskohale. • Juhul, kui selleks vajalikku tööjõudu ei ole, on ettevõttel kehtiv leping näiteks turvafirmaga, kes: <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ettevõtte territooriumi ning oskab juhatada kohale saabuvat päästemeeskonda õnnetuse toimumispaigani; - teab, kui suurt hulka patrulle tuleb iga ohustsenaariumi korral kaasata; - on instrueeritud piirama ligipääsu sündmuskohale ilma, et see nende elu või tervist ohtu seaks; - on varustatud käitumisjuhustega sõnumitega, mida inimestele sündmuskohale piirates edastada; - on varustatud õnnetusjuhtumi korral tegutsemiseks sobilike isikukaitsevahenditega ning oskavad neid kasutada.
<p>7. Doominoefektiga ettevõtte korral teavitada telefonikõne või mass-sms teel teisi ohtlike või suurõnnetuse ohuga ettevõtteid – ülevaade toimunust, ohuala ulatusest, võimalikest tagajärgedest ja evakuatsiooni vajadusest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käitise läheduses asuvad ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted on töötanud ühiselt läbi mõlema ettevõtte ohustsenaariumid ning kaardistanud ohuala ja vajalikud tegevused teise ettevõtte õnnetuse korral. Piirkonnas asuvad mõjutatud ettevõtted teavad, et käivitavad vajadusel oma esmase ohuteavituse, sh teevad koostööd avalikkuse teavitamisel. • Mass-sms korral on ettevõtte testinud ohuteavituse sõnumite edastamise lahendust ning valmistanud igaks ohustsenaariumiks ette ohuteavituse ja käitumisjuhustega sõnumid.
<p>8. Korraldada töötajate evakuatsiooni ja täiendavat elanike teavitust vastavalt päästetööde juhi korraldustele kuni reageeriv asutus teavituse üle võtab.</p>	
<p>TOETAV MEEDE: Avaldada teave ja esmased käitumisjuhised piirkonna elanikele / seal viibivatele inimestele omakanalites (vastavalt päästetööde juhi korraldustele) 60 minuti jooksul.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on võimekus (kindlaksmääratud protseduurid, ligipääs kanali halduskeskkondadele) postitada kiirelt omakanalitesse (koduleht, sotsiaalmeedia) ohuteavitust puudutavat infot, kooskõlastades see vajadusel päästetööde juhiga.

Kollane ohuklass

Kollane klass kehtib juhul, kui olukord vastab vähemalt ühele allolevale kriteeriumile:

- **Kohene oht tervisele** piirkonnas, kus ohualas viibib **alla 15 inimese**
- Olukorra eskaleerudes **potentsiaalne oht elule** piirkonnas, kus ohualas viibib **alla 15 inimese**

Esmane ohuteavitus korraldada 30 minuti jooksul. Ettevõtte võib, aga ei pea kasutama ohuteavituseks sireeni.

Näited:

- põleng või plahvatuse oht
- tuleohtlike ainete leke, millega kaasneb süttimise või plahvatuse oht

KOLLANE OHUKLASS	
KOHENE OHT TERVISELE VÕI ESKALEERUDES POTENTSIAALNE OHT ELULE PIIRKONNAS, KUS VIIBIB ALLA 15 INIMESE	
ETTEVÕTTE TEGEVUSED:	ETTEVÕTE PEAB TAGAMA, ET:
1. Kaardistada olukord, et veenduda, kas ettevõttel on võimalik juhtum omade jõududega lahendada. Kui see ei ole võimalik, alustada teavitustegevustega.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte töötajad on kursis ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaaniga ning neid on koolitatud piisavalt, et nad oskaksid õnnetuse korral riske hinnata.
2. Juhul, kui ettevõttel on olemas töötav ja ohuala kattev sireen, siis käivitada sireen. Sireeni käivitamisega loetakse elanikkonna esmase ohuteavituse kohustus täidetuks ning elanikkonna täiendav informeerimine sms-ide, telefonikõnede või ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavituse abil ei ole vajalik.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte on veendunud, et sireen katab ohuala. Selle toimimist ja ulatust on testitud.• Kohalikele elanikele/asutustele on antud ajakohast infot selle kohta, kuidas käituda, kui kostub sireen või laekub muul moel esmane ohuteavitus.• Ettevõttel on olemas ohualasse jäävate kortermajades ja eramutes elavate inimeste ning ettevõtete, asutuste telefoninumbrid. Neid hankides on selgitatud, et kontaktandmete kogumise eesmärk on teavitamine potentsiaalselt eluohutlikus olukorras.
3. Juhul, kui ettevõttel puudub toimiv või ohuala kattev sireen, korraldada ohualas elavate/töötavate inimeste sms-teavitus. Telefoni teel teavitamine on aktsepteeritav lahendus, kui ohust on vaja teavitada kuni viit kontakti.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõttel on võimalus saata mass-sms teenusega teavitus kõikidele ohualas elavatele inimestele ja seal tegutsevatele ettevõtetele. Seda teenust on eelnevalt testitud.
4. Kui ettevõttel puudub sireeni kasutamise võimalus ning kõikidele ohualas elavatele/töötavatele inimestele ei ole võimalik saata sms-i või ohualasse jääb telefoni teel teavitamiseks liiga palju inimesi (rohkem kui viis kontakti), siis teostada ükselt-uksele ja/või valjuhääldiga teavitust eriti ja väga ohtliku ala elanikele/ettevõtetele.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte on valmistanud ette ohuteavituse ja käitumisjuhistega sõnumid, mida edastada elanikele sms-teavituse või telefoni teel.• Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et korraldada vajadusel eriti ja väga ohtliku ala elanikele ükselt-uksele teavitust. Piisava tööjõu puudumisel kasutatakse selleks näiteks turvapartnerit (vt punkt 7).
5. Paralleelselt ohuala elanike esmase ohuteavitusega teha kõne häirekeskusesse, ülevaade olukorrast ja sellest, et ettevõtte käivitas oma territooriumil asuva sireeni. Anda kõne käigus ülevaade sammudest, mida	

<p>ettevõtte on teinud ja plaanib teha nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel.</p>	
<p>6. Teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjaomaseid asutusi vastavalt hädaolukorra lahendamise plaanile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hädaolukorra lahendamise plaanis sisalduvad kõikide asjaomaste asutuste esindajate kontaktandmed ning neid uuendatakse regulaarselt.
<p>7. Piirata ettevõtte ümbruses ligipääsu kuni päästemeeskonna kohalejõudmiseni (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist), juhatada päästemeeskond sündmuskohale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et piirata õnnetuse korral ohutult ligipääsu sündmuskohale. • Juhul, kui selleks vajalikku tööjõudu ei ole, on ettevõttel kehtiv leping näiteks turvafirmaga, kes: <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ettevõtte territooriumi ning oskab juhatada kohale saabuvat päästemeeskonda õnnetuse toimumispaigani; - teab, kui suurt hulka patrulle tuleb iga ohustsenaariumi korral kaasata; - on varustatud eriti ja väga ohtliku ala elanike ja ettevõtete aadressidega; - on instrueeritud piirama ligipääsu sündmuskohale ja korraldama elanike uksele-uksele teavitust ilma, et see nende elu või tervist ohtu seaks; - on varustatud käitumisjuhiste sõnumitega, mida inimestele sündmuskohale piirates ning uksele-uksele või valjuhääldiga teavitust korraldades edastada; - on varustatud õnnetusjuhtumi korral tegutsemiseks sobilike isikukaitsevahenditega ning oskavad neid kasutada.
<p>8. Doominoefektiga ettevõtte korral teavitada telefonikõne või mass-sms teel teisi ohtlikke või suurõnnetuse ohuga ettevõtteid – ülevaade toimunust, ohuala ulatusest, võimalikest tagajärgedest ja evakuatsiooni vajadusest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käitise läheduses asuvad ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted on töötanud ühiselt läbi mõlema ettevõtte ohustsenaariumid ning kaardistanud ohuala ja vajalikud tegevused teise ettevõtte õnnetuse korral. Piirkonnas asuvad mõjutatud ettevõtted teavad, et käivitavad vajadusel oma esmase ohuteavituse, sh teevad koostööd avalikkuse teavitamisel. • Mass-sms korral on ettevõtte testinud ohuteavituse sõnumite edastamise lahendust ning valmistanud igaks ohustsenaariumiks ette ohuteavituse ja käitumisjuhiste sõnumid.
<p>9. Korraldada täiendavat elanike teavitust vastavalt päästetööde juhi korraldustele kuni reageeriv asutus teavituse üle võtab.</p>	
<p>TOETAV MEED: Avaldada teave ja esmased käitumisjuhised piirkonna elanikele / seal viibivatele inimestele omakanalites (vastavalt päästetööde juhi korraldustele) 60 minuti jooksul.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on võimekus (kindlaksmääratud protseduurid, ligipääs kanali halduskeskkondadele) postitada kiirelt omakanalitesse (koduleht, sotsiaalmeedia) ohuteavitust puudutavat infot, kooskõlastades see vajadusel päästetööde juhiga.

Roheline ohuklass

Roheline klass kehtib sõltumata ohualas viibivate isikute arvust juhul, kui olukord vastab vähemalt ühele allolevale kriteeriumile:

- **oluline häiring**
- **pikema aja jooksul tervist ohustada võiv olukord**

Näited:

- ainete leke ning oht süttimiseks puudub
- põlengust tekkiv suits

Oluline on teadvustada, et **sündmuste eskaleerumine võib kaasa tuua vajaduse käivitada kollase või oranži ohuklassi teavitustegevused.**

ROHELINE OHUKLASS	
OLULINE HÄIRING VÕI PIKEMA AJA JOOKSUL TERVIST OHUSTADA VÕIV OLUKORD	
ETTEVÕTTE TEGEVUSED:	ETTEVÕTE PEAB TAGAMA, ET:
1. Kaardistada olukord, et veenduda, kas ettevõttel on võimalik juhtum omade jõududega lahendada. Kui see ei ole võimalik, alustada teavitustegevustega.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte töötajad on kursis ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaaniga ning neid on koolitatud piisavalt, et nad oskaksid õnnetuse korral riske hinnata.
2. Kõne häirekeskusesse, ülevaade olukorrast ja järgmistest sammudest nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel. Anda kõne käigus ülevaade sammudest, mida ettevõtte on teinud ja plaanib teha nii olukorra lahendamisel kui esmase ohuteavituse korraldamisel.	
3. Teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjaomaseid asutusi vastavalt hädaolukorra lahendamise plaanile.	<ul style="list-style-type: none">• Hädaolukorra lahendamise plaanis sisalduvad kõikide asjaomaste asutuste esindajate kontaktandmed ning neid uuendatakse regulaarselt.
4. Piirata ettevõtte ümbruses ligipääsu kuni päästemeeskonna kohalejõudmiseni (kui ei ohusta töötajate elu ja tervist), juhatada päästemeeskond sündmuskohale.	<ul style="list-style-type: none">• Ettevõtte on veendunud, et tal on piisavalt koolitatud töötajaid, et piirata õnnetuse korral ohutult ligipääsu sündmuskohale.• Juhul, kui selleks vajalikkude tööjõudu ei ole, on ettevõttel kehtiv leping näiteks turvafirmaga, kes:<ul style="list-style-type: none">- tunneb ettevõtte territooriumi ning oskab juhatada kohale saabuvat päästemeeskonda õnnetuse toimumispaigani;- teab, kui suurt hulka patrulle tuleb iga ohustsenaariumi korral kaasata;- on instrueeritud piirama ligipääsu sündmuskohale ilma, et see nende tervist ohtu seaks;- on varustatud käitumisjuhustega sõnumitega, mida inimestele sündmuskohale piirates edastada;

	<ul style="list-style-type: none"> - on varustatud õnnetusjuhtumi korral tegutsemiseks sobilike isikukaitsevahenditega ning oskavad neid kasutada.
<p>5. Doominoefektiga ettevõtte korral teavitada telefonikõne või mass-sms teel teisi ohtlikke või suurõnnetuse ohuga ettevõtteid – ülevaade toimunust, ohuala ulatusest, võimalikest tagajärgedest ja evakuatsiooni vajadusest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käitise läheduses asuvad ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted on töötanud ühiselt läbi mõlema ettevõtte ohustsenaariumid ning kaardistanud ohuala ja vajalikud tegevused teise ettevõtte õnnetuse korral. Piirkonnas asuvad mõjutatud ettevõtted teavad, et käivitavad vajadusel oma esmase ohuteavituse, sh teevad koostööd avalikkuse teavitamisel. • Mass-sms korral on ettevõtte testinud ohuteavituse sõnumite edastamise lahendust ning valmistanud igaks ohustsenaariumiks ette ohuteavituse ja käitumisjuhiste sõnumid.
<p>6. Korraldada täiendavat elanike teavitust vastavalt päästetööde juhi kuni reageeriv asutus teavituse üle võtab.</p>	
<p>TOETAV MEED: Avaldada teave ja esmased käitumisjuhised piirkonna elanikele / seal viibivatele inimestele omakanalites (vastavalt päästetööde juhi korraldustele) 90 minuti jooksul.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttel on võimekus (kindlaksmääratud protseduurid, ligipääs kanali halduskeskkondadele) postitada kiirelt omakanalitesse (koduleht, sotsiaalmeedia) ohuteavitust puudutavat infot, kooskõlastades see vajadusel päästetööde juhiga.